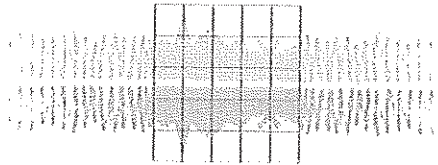

B i j l a g e 3 :

L a n d s c h a p p e l i j k e i n p a s s i n g

U t e r w e i 1 6 a

Landschapsbeheer Friesland

CONCEPT

Toelichting landschappelijke inpassing woonerf Uterwei te Surhuizum

Inleiding

Landschapsbeheer Friesland is gevraagd een advies en ontwerp op te stellen voor de landschappelijke inpassing van een nieuw te realiseren woonerf op een perceel aan de Uterwei te Surhuizum. De eigenaar heeft als wens een woning te bouwen binnen de grenzen van het betreffende perceel. Landschapsbeheer Friesland is gevraagd om het advies dan ook te richten op de locatiekeuze van een woonerf. Wanneer de wensen in toekomst worden gerealiseerd adviseert Landschapsbeheer Friesland op welke manier dit zo goed mogelijk past in het bestaande landschap. Het is wenselijk dat goed onderzocht wordt hoe de wensen en plannen het beste kunnen aansluiten op de bestaande omgeving. De geadviseerde locatie wordt door de opdrachtgever besproken met de gemeente Achtkarspelen. De gemeente besluit of de locatie wel al dan niet opgenomen wordt in het nieuwe bestemmingsplan, waar momenteel aan wordt gewerkt.

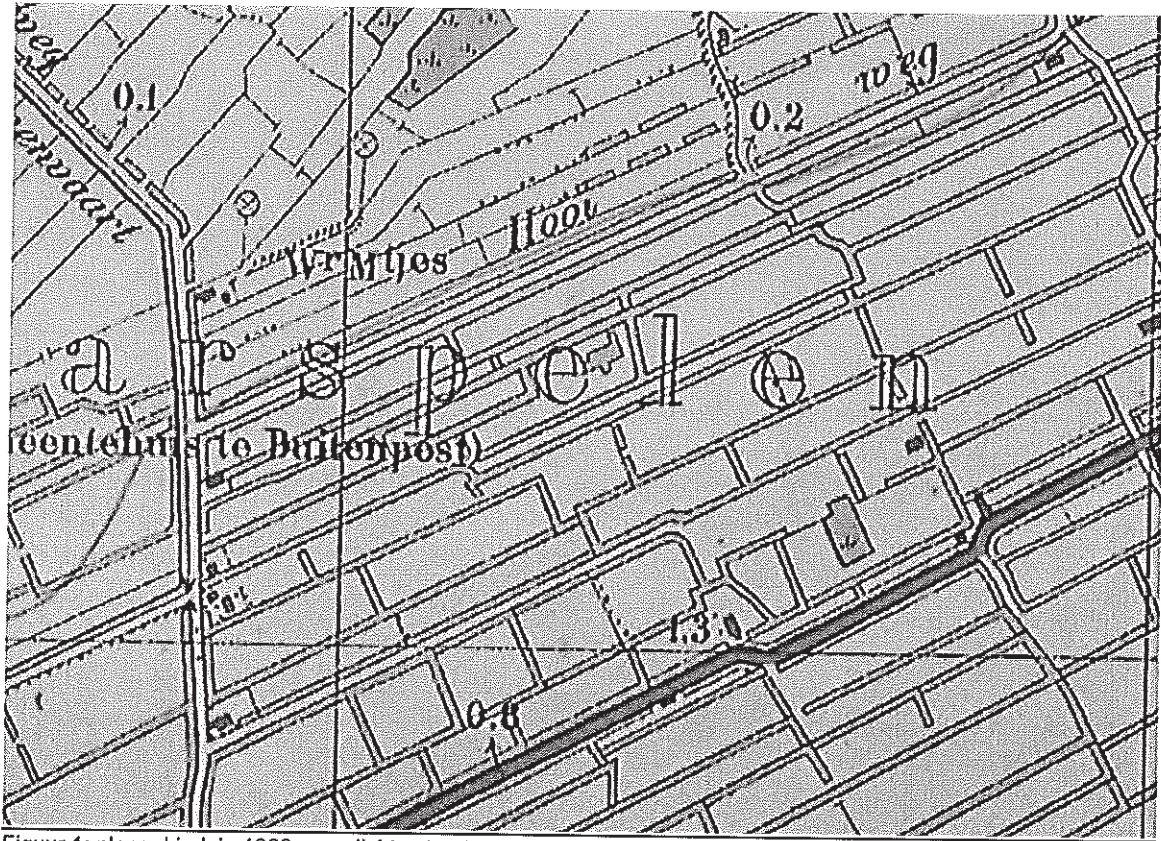
Wanneer ingestemd wordt met de nieuwe bouwlocatie, is het belangrijk dat het erf en de woning landschappelijke worden ingepast. Bijgevoegde ontwerpen bieden voorbeelden die als basis kunnen dienen om het erf te kunnen voorzien van geschikte en passende beplantingsvormen die aansluiten op de nabije omgeving.

Doelstelling landschappelijke inpassing

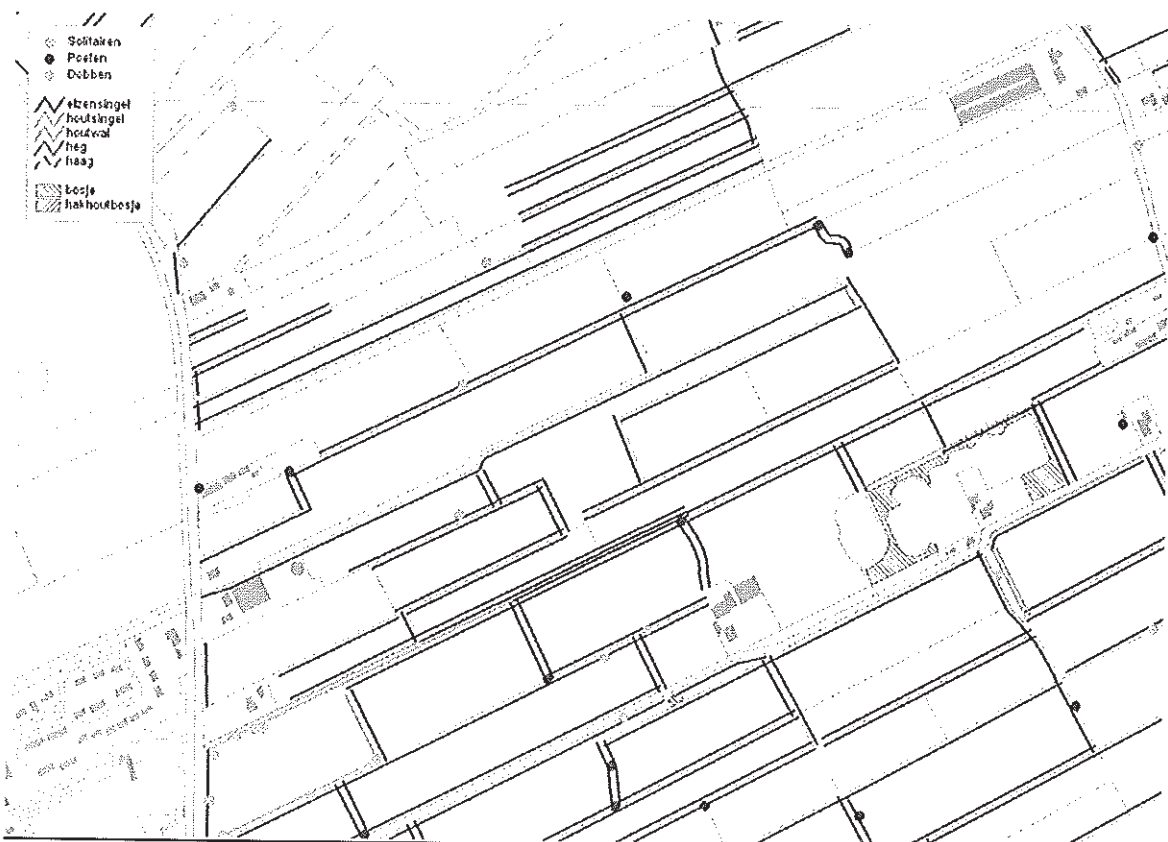
De hoofddoelstelling van de landschappelijke inpassing is om te komen tot een goede locatiekeuze en landschappelijke indeling en inrichting van de het erf. Belangrijk is dat de inrichting past in het omliggende landschap. Het advies en ontwerp houdt dan ook rekening met de aanwezige gebiedswaarden die als basis dienen voor de locatiekeuze en voor de inrichting van het perceel. Het ontwerp houdt rekening met de functie van de locatie. Het betreffende erf heeft een duidelijke woonfunctie, zonder bedrijfsvoerende functies. Daarnaast heeft het perceel tevens een belangrijke functie voor natuur vanwege de toepassing van bomen en struiken. De beplanting zorgt voor nest-, foerageer- en schuilgelegenheid voor vogels en zoogdieren.

Gebiedskenmerken

De planlocatie aan de Uterwei is gelegen in de Noordelijke Friese Wouden, binnen de gemeentegrenzen van Achtkarspelen. Het gebied behoort tot één van de twintig Nationale Landschappen van Nederland. Kenmerkend voor het landschap rondom Surhuizum is het kleinschalige landschap, het singellandschap, met een patroon van lintbebouwing, elzensingels, weg- en laanbeplantingen, en duidelijke opstreckende kavels. De zoeklocatie voor een woonerf is gelegen in het overgangsgedebied van het droge naar het natte gedeelte van het Noordelijke Friese Woudengebied. In het gebied worden de singels dunner of zijn deze landschapselementen helemaal verdwenen. Op de planlocatie waren vroeger veel elzensingels aanwezig, parallel aan de kavelrichting of als dwarsverbinding. De oude kaarten laten dit duidelijk zien (zie figuur 1). Met name door intensivering van de landbouw zijn veel singels verdwenen waardoor het kleinschalige karakter verdween. In het gebied wordt al vele jaren gewerkt aan herstel en onderhoud van elzensingels. Karakteristieke elementen in het gebied zijn tevens de pingo ruïnes en dobben. Ten oosten van de planlocatie ligt een dobbe, die op deze plek natuurlijk is ontstaan (zie figuur 2).

Figuur 1: plangebied in 1929: een dichte structuur van elzensingels nabij de Koaisreed (destijds Hooiweg)

Figuur 2: huidige aanwezige poelen, dobben en elzensingels

Locatie en situering erf en woning

Bijgevoegde plattegrond /luchtfoto laat zien waar het erf en de woning op de beste manier in het landschap kunnen worden ingepast. Belangrijk is dat de huidige opstreckende kavelstructuur wordt aangehouden, wat ook voor de bebouwing geldt. Bebouwing dient in gelijke richting gerealiseerd te worden als de kavelrichting, en wenselijk hierbij is dat de gebouwen zoveel mogelijk achter elkaar gesitueerd worden. In de tekeningen zijn twee voorbeeld gebouwen opgenomen om de situatie zo duidelijk mogelijk weer te geven; een woning en een bijgebouw. De grootte, vorm en hoeveelheid aan bebouwing dient de opdrachtgever in overleg met de gemeente Achtkarspelen nader uit te werken.

Wat betreft de locatiekeuze adviseert Landschapsbeheer Friesland om de woning volgens bijgevoegde tekening te situeren. Het zicht is op deze locatie gericht op zowel de westzijde (voor) als de oostzijde (achter). Binnen het bouwperceel kan gezocht worden naar de juiste locatie voor een bijgebouw, met voorwaarde dat deze binnen de nieuwe elzensingel wordt gerealiseerd. Het is wenselijk om oude elzensingels weer te herstellen en deze als elementen te benutten voor de landschappelijke inpassing.

Toegang erf

De toegang van het erf kan praktisch gezien vanaf twee locaties gecreëerd worden, vanaf de Koaisreed en vanaf de provinciale weg, de Uterwei. Vanuit landschappelijk oogpunt is belangrijk dat de bestaande kavelstructuren zoveel mogelijk worden aangehouden en dat deze lijnen waar mogelijk versterkt worden. Om deze reden is het wenselijk om de toegang te realiseren vanaf de provinciale weg. Wanneer de toegang gelegen is naast bestaande beplantingsvormen, de elzensingels, is het toepassen van andere beplantingsvormen niet noodzakelijk. De ontwerptekening laat zien op welke manier de toegang mogelijk gerealiseerd kan worden. Wellicht is het ook mogelijk om een toegang te realiseren vanaf de andere zijde van het woonerf, langs de naastgelegen woning aan de zuidzijde.

Toepassing beplanting

Middels toepassing van verschillende inheemse boom- en struiksoorten kan voldaan worden aan een goede landschappelijke inpassing van het erf. Beplanting kan bij een goede toepassing een verschil laten zien tussen het 'vooreref' ofwel het woongedeelte en het 'achtereref' ofwel het bedrijfs gedeelte. Het woonerf is vaak kleinschalig met de aanwezigheid van solitaire bomen, hagen, sierbeplanting, moestuin en boomgaard. Het achtereref is grootschalig van opzet en kenmerkt zich door grovere beplantingslijnen zoals in dit gebied de elzensingels aanwezig zijn. De soorten die toegepast worden in het ontwerp horen thuis in de betreffende omgeving en het veengebied, wat resulteert in bomen die zich thuis voelen op de bestaande grond en zich om deze reden goed kunnen ontwikkelen. Een variatie aan soorten is gewenst voor planten en dieren.

Herstel elzensingels

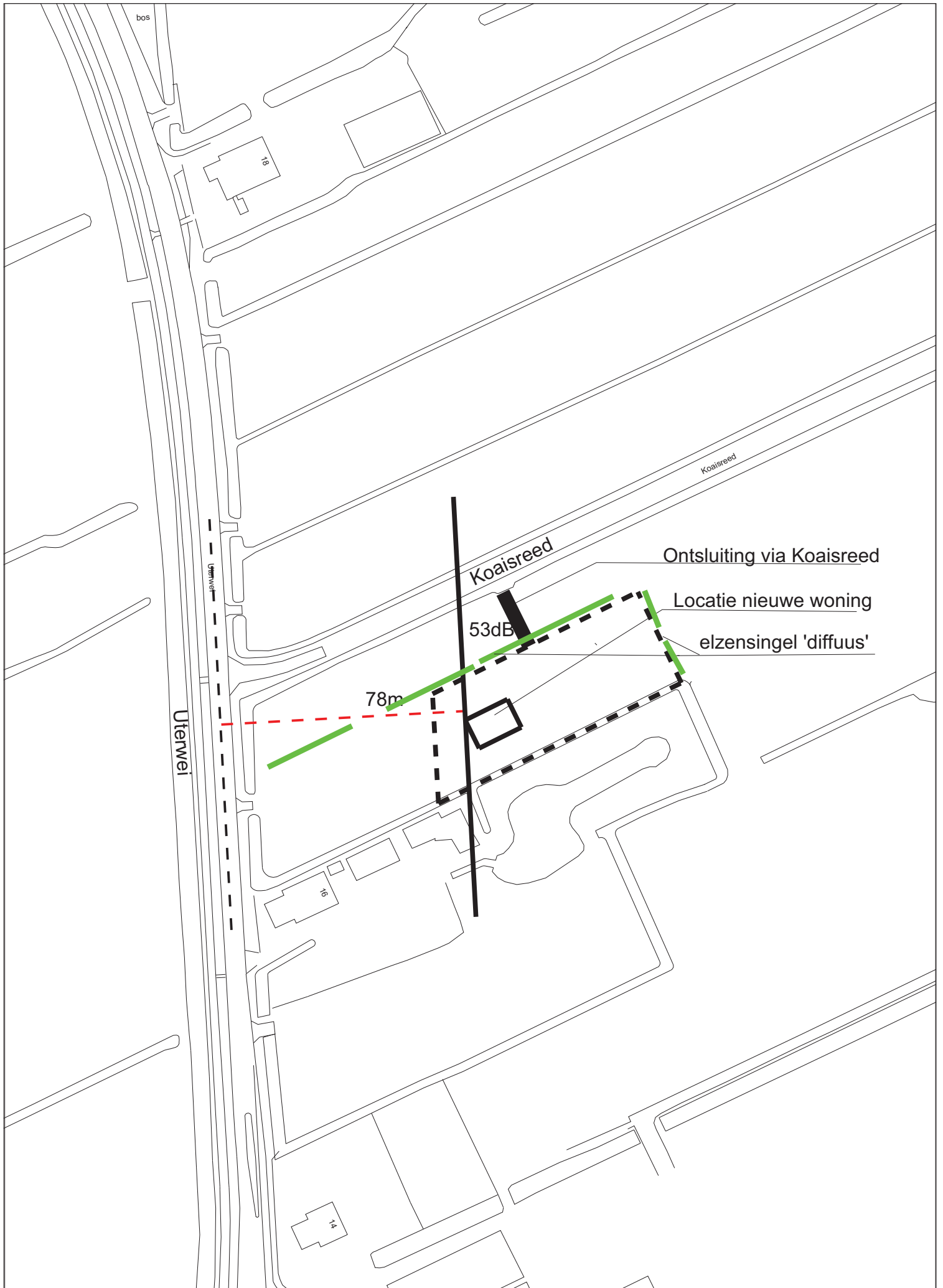
Herstel van elzensingels wordt aanbevolen om de woning op landschappelijke wijze in te passen. Bijgevoegde tekening geeft weer waar dit gewenst is. Op deze manier wordt het landschap versterkt en zorgen elzensingels voor een gebiedseigen karakter, zoals deze vanouds aanwezig is.

Vooreref

De woning wordt al op een goede manier landschappelijk ingepast met aanwezigheid van elzensingels. Om een kleinschalige sfeer van het vooreref te creëren kan beplanting toegepast worden in de vorm van solitaire bomen, fruitbomen, hagen en een siertuin. Als solitaire boom kunnen verschillende soorten worden toegepast zoals Hollandse linde, zomereik of walnoot. Geschikte soorten voor een haag zijn onder andere haagbeuk of veldesdoorn.

Bestemmingsplan en vergunningen

Landschapsbeheer Friesland stelt een advies en ontwerp op, daarbij rekening houdend met aanwezige gebiedswaarden. Wanneer de grenzen van het bouwperceel overschreden worden, of wanneer de plannen zorgen voor een andere bestemming van een perceel, is de eigenaar zelf verantwoordelijk voor een eventuele aanvraag voor de wijziging hiervan. Tevens is de eigenaar verantwoordelijk voor de eventuele aanvraag van een kap- of aanlegvergunning van beplanting. Eveneens geldt dit voor de contacten met een waterschap over het dempen of opnieuw graven van waterpartijen: ook dit valt onder verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Schaal 1 ; 1500